

MÕNIKORD

KAHEKSAS KORD : NOVEMBER 2016

HOIA EESTIT, KERSTI!

FOTO: Euroopa Kontrollikoda

12 AASTAT LUKSEMBURGIS TÄHENDAB VÄHEMALT VIIS AASTAT EESTI PRESIDENDINA: Eesti riigikogu valis 3 oktoobril Eesti Vabariigi viiendaks presidendiks Luksemburgi Eesti naiste lauluansambli Meloodilised Tordid kauaaegse liikme ja Euroopa Kontrollikoja liikme **Kersti Kaljulaidi**. 12 pikka aastat Luksemburgis töötanud ja elanud Kersti Kaljulaidist sai Eesti esimene naispresident ja ka kõige noorem president läbi aegade. Ajalehe Mõnikord noor pere on uhke, et Kersti jätkab nii väärivate inimeste rida nagu Konstantin Päts, Lennart Meri, Arnold Rüütel ja Toomas Hendrik Ilves. Me soovime Sulle tarkust ning tuletame meelde, milline tark soovitus on aegade hämarusest kirjutatud

Tallinna raekoja seinale: „Räägi tõtt, talita õiglaselt ja ära pelga kedagi!“ Siis Sa oled hea president!

Fotomeenutuseks ajast, kui Kersti Kaljulaid töötas veel Luksemburgis, valisime täitsa ajaloolise foto 2009. aastast: Kerstile on Brüsselist külla sõitnud tollal Euroopa Komisjoni asepresidendina töötanud Siim Kallas, kes mäletatavasti osales sel suvel samuti pikas presidendivalimiste maratonis Eestis. Veel on fotol Euroopa Kontrollikoja president Vitor Caldeira (vasakult teine) ja Kontrollikoja tollane rootslasest liige Lars Heikensten, kes täna on Nobeli preemiaid jagava fondi tegevjuht.

Kui ma saaksin olla Eesti president...

Ajaleht Mõnikord tuleb appi meie uuele presidendile Kersti Kaljulaidile! Avaldame väikese spikri, mida teeksid lapsed tema asemel. Luxembourg ja Brüsseli Euroopa kooli eestlastest õpilased kirjutasid oktoobris loovtööd teemal „Kui ma oleksin Eesti president“. Õpetaja Tiina Malti abiga avaldame me huvitavamad laste mõtted.

Propageeri sporti!

Joosep Levertand (11-aastane): Sellel aastal valiti Eestile uus president, kelleks sai meie endise klassikaaslase ema – Kersti Kaljulaid. Kui mina oleksin Eesti Vabariigi president, siis teeksin

nii, et rahvas valiks ise presidenti, sest siis oleks valimiskord lihtsam ja kiirem. Võidaks see, kes saab kõige rohkem hääli ja meeldiks ka rahvale kõige rohkem. (Presidendina) Peaksin oluliseks rajada parke ja rohkem rohealasid, et linnas oleks enam kohti, kus inimesed saaksid tervislikult aega veeta. Edendaksin tervislikke eluviise. Annaksin ise ka eeskujuga ja käiksin spordivõistlustel. Tegelikult ma presidendiks saada ei taha, sest see on raske ja vastutusrikas töö.

Reklaami Eestit!

Miikael Mattus (15-aastane): Kui ma oleksin president, siis ma üritaksin inimesi ühendada. Rahvas peab tundma,

et president hoolib neist kõigist ja esindab neid kõiki. President peaks olema ka poliitiline tasakaalustaja. Ta peaks tunnustama ja väärtustama inimesi, kes on oma tegevusega edendanud Eesti elu ja olnud oma erialal silmapaistvad. Kõige tähtsam roll on kindlasti Eesti riigi esindamine välismaal. President on Eesti kõige tähtsam saadik igal pool maailmas – ta aitab luua Eestist positiivse, innovaatilise, edasipüüdliku ja modernse riigi kuvandi.

Tasuta internet kõikjal!

Tim Vunder (11-aastane): Kui mina oleksin Eesti president, siis hoiaksin paremini Eesti loodust, kaitseksin loomi

Jätukub lk 2

Soovid, soovid, soovid

Ajalehe Mõnikord noorte reporterite 9 soovi Kersti Kaljulaidile

Eva Maria Maiquez Seitam

1. Palun tee endast kõik, et Eestis ei tuleks kunagi sõda.
2. Aita Eesti ilusat loodust hoida.
3. Lase Eestisse ehitada Starbucks. Katria Kivik
4. Keela palun suitsetamine ära.
5. Tee nii, et lastel oleks koolides rohkem valikaineid.
6. Raja rohkem looduskaitsealasid – et inimesed saaksid looduses olla nii palju kui võimalik. Hans Loik
7. Aita mitmelapselisi peresid, kellel on finantsilised probleemid.
8. Motiveeri inimesi kasutama ühistransporti.
9. Vähenda palgavahesid.

Kui ma saaksin olla Eesti president...

ja raiuksin vähem puid. Internet oleks kiirem ja parem ning see oleks tasuta. Teeksin eestlastele uue kiirkeelutamiseraja.

Hoia meie ajalugu!

Katrina Velička (12-aastane): Kui mul oleks võimalus asuda Eesti presidendi ametikohale, teeksin kindlasti kõik, et meil ja ka järglastel oleks parem tulevik. Eesti kasvaks digimaailma tipuks, kuid me ei unustaks oma lippu, keelt, kultuuri ja rahvuslikke traditsioone, mida tähtsaks peame. Me ei tohi unustada, kui kallis Eesti meile tegelikult on. Iga mõte Eestit paremaks teha loeb ja seepärast prooviksin oma plaanid võimalikuks teha. Kui te mind presidendiks valite, siis teen kõik, et Eestis oleks elu probleemideta, tõhusam ja täiuslik. Aitäh!

Kaitse Eestit!

Holger Urmet (12-aastane): Kui ma oleksin Eesti president, siis ma annaksin politseile rohkem jõudu ja võimalusi, et kaitsta Eestimaad vaenlaste eest. Ma arvan, et kodututele tuleks luua rohkem ööbimispaiku. Tuleks luua rohkem töökohti Eesti piirkondades, kus inimesed elavad vaesemalt. Eesti peaks tugevdama suhteid NATOga, et kaitsta ennast rünnakute eest.

Mõtles Eesti lastele!

Helena Öpik (12-aastane): Kuna president esindab Eestit, siis ma hoolitseksin, et me saaksime teiste maadega hästi läbi. Eesti on väike riik ja seepärast me peaksime oma naaberriikidega häid suhteid hoidma. Ma hoolitseksin, et kõik Eesti lapsed saaks hea hariduse, et igal lapsel oleks katus pea kohal, et kõik lapsed saaksid süüa ja neil oleksid vajalikud riided. Praegu on väga kurb vaadata, et Eestis on väga palju vaeseid peresid, kus lapsed ei saa korralikult süüa, neil pole korralikku kodu, riideid ja pole head haridust. Ma loodan, et ükski Eesti president ei pea sõjaseisukorda välja kuulutama. Kui ma oleksin Eesti president, siis ma saaksin Eesti elu ja poliitikat kaudselt mõjutada, sest president valib peaministri kandidaadi.

Tööpäevad lühemaks!

Mihkel Villenthal (11-aastane): President peab käima koosolekutel ja pidama kõnesid. Ma teeksin mõned uued seadused, näiteks et koolipäevad ja tööpäevad oleksid lühemad. Ma lammutaksin koledad lagununud majad ja ehitaksin uued ja ilusad. Ma kindlustaksin, et Eesti kaitseväge on tugev. Ma peaksin Eestit esindama ja kõnesid pidama. Ma teeksin Tallinna kesklinna suure pargi, kus saaks trenni teha ja sõpradega mängida.

Peata Rail Baltic!

Katria Kivik (12-aastane): Kui mina oleksin Eesti president, siis tahaksin rohkem pühenduda Eesti julgeolekule, nii rahu kui ka riigipiiride hoidmisele. Pandivere kõrgustik on täis fosforiiti, mis on Euroopas ja ka mujal maailmas

Kohtunik Jürimäe töötaks hea

Ajalehe Mõnikord noored reporterid **Eva Maria Maiquez Seitam, Mirte Kurm, Katria Kivik ja Hans Loik** käisid külas Luxembourgis asuvas Euroopa Liidu institutsioonides kõige tähtsama Euroopa Kohtu eestlasest kohtunikul **Küllike Jürimäel** (54) ja uurisid talt, kui huvitav ja raske on tema töö. Töö on stressirohke ja vastutusrikas, sest otsused võivad mõjutada 500 miljoni Euroopa Liidu kodaniku igapäeva elu, tunnistas kohtunik Jürimäe.

Kui kaua te olete töötanud Euroopa Kohtu kohtunikuna?

23. oktoobrist 2013. aastast, ehk siis kolm aastat. Euroopa Liidu Kohtus töötan ma juba alates 1. maist 2004. Tegelikult siiski 3. maist, sest esimene mai oli laupäev, kuid Eesti ühines ametlikult Euroopa Liiduga just sellel päeval. (Küllike Jürimäe töötas algul Euroopa Liidu üldkohtu kohtunikuna, mis on üks aste madalam Euroopa Kohtu kohtuniku ametist. Üldkohtus on praegu 44 kohtunikku ning Euroopa Kohtus 28 kohtunikku-Mõnikord)

Mida te enne seda tegite?

Olin ka kohtunik (Eestis). Ma olen kohtunikuna töötanud juba 23 aastat.

Kuidas te kohtunikuks saite?

Kui ma sain päris esimest korda kohtunikuks, mis juhtus 15. septembril 1993. aastal, siis nimetas mind ametisse Eesti Vabariigi president Lennart Meri ja kinkis mulle oma pildi. Seejuures ütles ta, et: "Annan teile üle kohtunikupatendi." (Naerab.) Päris patenditöötaja ma loomulikult ei ole, kuid see oli tema viis, kuidas asju võib nimetada. (Küllike Jürimäe töötas kuni 2004. aastani Tallinna ringkonnakohtu kohtunikuna-Mõnikord.)

Kuidas te Euroopa Kohtusse kohtunikuks saite?

Samamoodi nagu kõik teised, sest kõik Euroopa Kohtu kohtunikud nimetatakse ametisse Euroopa Nõukogu poolt, ehk siis kõikide liikmesriikide ühise otsusega.

Kas te kandideerisite sellesse ametisse või Eesti valitsus lihtsalt nimetas teid kohtunikuks?

Igas Euroopa Liidu liikmeriigis toimub menetlus nii, nagu selles riigis on kombeks. Eestis on kombeks, et kohtuniku ametikoha täitmiseks toimub avalik konkurss. Euroopa Liidu aluslepingutest tuleneb ainult see, et riigi kandidaadi esitab valitsus. Konkurss on avalik, ajalehes ilmub kuulutus ning kõik võivad kandideerida, kes leiavad, et nemad on oma isikuomaduste ja kutseoskuste poolest kohale sobivad. Nende avalduste põhjal võidakse kohtunikukandidaate kutsuda intervjuule kõrgematest ametnikest ja juristidest koosnevasse komisjoni. Selle komisjoni arvamus on soovituslik ja väljavallitud kandidaadi esitab valitsuse istungile kinnitamiseks välisminister kooskõlastatult justiitsministriga.

Mis haridust on vaja kohtunikuks saamiseks?

Kohtunik peaks olema jurist ehk lõpetanud õigusteaduskonna.

Mitu inimest te olete vangi saatnud?

Mitte ühtegi. Ma ei tegele karistusõigusega. Ma olen olnud küll oma kõige esimeses juristiametis prokurör, aga ka prokurör ei pane

kedagi vangi, vaid toetab kohtuistungil riiklikku süüdistust.

Milline on olnud teie kõige huvitavam või põnevam juhtum Euroopa Kohtus?

Kõik kohtuasjad on väga huvitavad. Kui te töötate Euroopa Kohtus, siis ei ole igavaid, teisejärgulisi või ebahuvitavaid asju. Mul on raske ühte konkreetset juhtumit esile tõsta.

Kuidas te valetamise suhtute?

Taunivalt. Ei soovita ka teistele. Inimest, kes valetab, ei saa usaldada. Kui tekib raskusi kaalumise ja te olete lähedal valetamisele, siis igal juhul tuleb eelistada tõe rääkimist valetamisele. Juba sellepärast, et kuidas ma saan usaldada inimest, kes mulle valetab? Mõnikord, see on minu jaoks nii õelda kompromiss, võib lähtuda põhimõttest, et kogu tõtt ära räägi, aga kõik, mis räägid, olgu tõde.

Kas teil on kunagi siin kohtuistungitel huvitavaid intsidente ette tulnud?

Midagi hirmutavat pole istungitel juhtunud. Vajadusel on meil turvatöötajad. Kõrgendatud turvameetmeid kasutatakse näiteks terrorismivastaste sanktsioonide arutamisel. Naljakaid asju on küll juhtunud. Üldkohtus töötades lahendasime tihti kaubamärgivaidlusi ja menetlusosalised töid sageli näited nendest asjadest, mille kaubamärgi üle vaidlus käis. Ükskord toodi kohtusaali kaasa nuga ja vaidlus oli selles, kas käepidemel olid muhud või lohud. Võib öelda, et see kõõginuga oli asitõend.

Kes siis võitis, lohk või muhk? Lohk ikkagi võitis.

Kuivõrd erinevad päris kohtunikud filmikohtunikust?

Praegu kannavad kohtunikud parukat ainult Suurbritannias ja Iirimaa, kuid talaari kannavad kõikide riikide kohtunikud. Euroopa Liidu Kohtu kohtunike riided on siidist ja sametist. Üldkohtu kohtunikel on tumesinised ja Euroopa Kohtu kohtunikel tumepunased talaarid. Kohtunikud kannavad ametiriideid kohtuistungitel, nii nagu arst kannab valget kitlit patsientide vastuvõtul. Ajalooline põhjus, miks kohtunikud kandsid parukaid ja ühesuguseid riideid, oli selles, et kohtunikud pidid jääma anonüümseks. Kui te satute Veneetsiasse, siis mingi doodžide paleesse ja leidke saal, kus õigust mõisteti. Valgus langes seal niimoodi, et õigusemõistjate nägusid polnud võimalik näha.

Kas eri riikides on kohtunikel erinevad rõivad?

Jah, näiteks Eesti kohtunikel on mustad talaarid, valged žabood (kroogitud rinnarätik-Mõnikord) ja hõbedased lindid. Kui Euroopa Kohtusse tulevad liikmesriikide advokaadid, siis igaüks kannab oma ametirüü, nii nagu nende riikides on tavaks. On iga-sugused rinnamärgid ja tutid ja karusnahad, sõltuvalt nende riikide õigustraditsioonidest või -kommetest.

Kas Euroopa Kohtu istungid on avalikud?

Jah, igaüks võib tulla vaatama. Kõige suuremasse istungisaali mahub meil umbes 300 inimest ja see on alati rahvast täis. Eu-

„Ma püüan hoida ühe päeva nädalas, millal ma tööd ei tee.“

meelega restoranis

roopa Kohut külastab igal aastal umbes 15 000 inimest: üliõpilased, juristid, kohtunikud, parlamendisaadikud. Mõnikord tahavad inimesed lihtsalt näha, kuidas Euroopa Kohus töötab. Aga mõned käivad ka konkreetset kohtuasja kuulamas. Näiteks ajakirjanikud.

Eesti ajakirjanduses kirjutatakse väga vähe Euroopa Kohtu juhtumitest, kuigi te ütlesite, et need võivad mõjutada 500 miljoni inimese elu. Meile on jäänud mulje, et Euroopa Kohtu otsused pälvivad teenimatult vähe tähelepanu. Kas teie meelest kajastatakse kohtu tööd piisavalt?

Ei kajastata piisavalt. Ma ei tea, kas see on ajakirjanike tegematajätmine või peaks Euroopa Kohtu tööd paremini tutvustama. Kaks aastat tegin ma Kuku raadios saateid, 2007.-2008. aastani. Siis tundsin, et see on minu isiklik panus õigusliku mõtte arengusse Eestis. Ma olen tagantjärele saanud teada, et isegi riigikohtu liikmed kuulasid neid saateid. Nüüd mõtlen, et ehk on aeg uuesti saateid tegema hakata. Mul on töö kõrvalt raske leida aega pikkadeks kirjatükkideks, sest leian, et pean eelkõige oma tööd hästi tegema. Kui selle kõrvalt veel energiat üle jääb, siis võin ka raadiosaateid teha. Ennast ma isiklikult ei soovi reklaamida, hoiar täiesti teadlikult madalat profiili. Ma ei ole poliitik ja ei pea olema nähtaval, ei pea koguma hääli ega mõtlema tulevaste valimiste peale. Inimesena ei taha ma olla tähelepanu keskmes.

Kas kohtuistungitel on ka mõni põhikeel?

Istungid võivad olla ükskõik millises Euroopa

tu otsuste peale ei saa enam edasi kaevata ja seetõttu on meie töö väga vastutusrikas. Jah, tegelikult on küll väga stressirohke töö. Just vastutuse tõttu, et sa tead, et need kohtuasjad on olulised ja et sellest sõltub väga paljude inimeste saatus. Euroopa Liidus elab 500 miljonit inimest. See tõlgendus, mille me Euroopa Liidu õigusele anname, kehtib seadusena pärast kõikides liikmesriikides. Kohtunikud annavad õigusele ju sisu. Ja seda ma tunnen iga päev.

Kuidas teile teie töö meeldib?

Töö on väga huvitav. Kui te võrdleksite sportlasega, siis oleksite nagu võitnud olümpiamängud: iga kohtuasi, millega ma olen tegeleenud, on olnud väga põnev. Siia maani ei ole veel igav hakanud. Iga aastaga ja iga uue kohtuasjaga õpin ma midagi juurde. Kui ma tunnen, et mul on kõik juba selge, siis ma võiksin ju midagi muud teha.

Mis te vabal ajal teete?

Ma püüan hoida ühe päeva nädalas, millal ma tööd ei tee. Ega see alati ei õnnestu, aga kui mul on vaba aega, siis mulle meeldib väga laulda ja tantsida. Mulle meeldib raamatuid lugeda, aga ma ei tea, kas seda hobbiks pidada, sest kõik inimesed, keda mina tunnen, loevad raamatuid. Ja mulle meeldib väga ka teatris käia.

Käite Luksemburgis tihti teatris?

Luksemburgis on mul selleks vähe võimalusi. Eestis jällegi on ausalt öeldes väga ras-

samuti Haapsalust pärit!

Anneli on minu kooliõde ja Anneli õde on minu kooliõde, kellega ma käisin koos muusikakoolis ka veel. Meil oli sama klaveriõpetaja ja Anti Kammistega oli meil samuti sama klaveriõpetaja. Anti Kammiste ema oli minu inglise keele õpetaja ja Anti Kammiste isa oli minu õe matemaatika õpetaja, kui te veel tahate teada. (Naerab.)

Siin saab palju kastikesi joonistada, et kes kellega seotud on! Aga kas teil lapsi on?

On küll.

Mis teile Luksemburgis meeldib ja ei meeldi?

Ei meeldi see neli kuud novembrit. Seda on vahel raske taluda. Praegu on nii ilus ilm.

Te saite ikka aru, mida ma mõtlen nelja kuu novembri all, eks ole?

Jah, seda me teame!

Kui ilm läheb väga halliks. Alguses ma seda ei mõistnud, mõtlesin, et Eestiga

võrreldes on siin palju-palju soojem ilm, et väga harva sajab lund ja läheb külmaks. Aga see hall! Kogu see aeg on hall ja pilves. Mulle meeldib, et Luksemburg on väike riik. Elu on suhteliselt hästi korraldatud. Ja kui sa elad linnas, siis peaaegu igale poole võib minna jala. See on mugav.

Mida te tahaksite teha, kui te pensionile lähete?

Ei ole selle peale veel mõelnud. Kui ma elan nii kaua, siis mul on veel palju plaane. Selliseid juuravälistel plaane. Ma mõtlen õigus-

„Igal juhul tuleb eelistada tõe rääkimist valetamisele.“

Algas lk 2

Kui ma saaksin olla Eesti president...

väga hinnatud maavara. Minu üks eesmärke oleks rahvale ja valitsusele selgitada selle projekti hüvesid ja ka halbu külgi. Mina arvan, et me peaksime oma kodumaad kaitsma ja mõtlema tagajärgedele. Nii paljud inimesed kaotaksid kaevanduse tõttu oma kodud, maatükid jne. Teiseks tahan rääkida ka Rail Balticu projektist. Kui me selle laseme ehitada, siis Eesti sõna otseses mõttes lõigatakse pooleks. Ainult paaris kohas oleks üleraudteerajad, nii et mõni küla jagatakse lausa kaheks. Osa loomi ja inimesi kaotaksid oma elupaiga. Paljud loomad peaksid katkestama oma tavapärase rännaku, sest nad ei läheks üle viadukti. Raudtee ehitusele kuluks nii palju looduslikku materjali, see kahjustaks Eesti loodust. Kokkuvõttes on palju asju, mida peaks ära jätma või mida hoopis arendama, ehitama või kaaluma. Head lugejad, ärge kiirustage, mõelge korralikult ja ärge võtke raha maailma ainukese väärtusena! Oodake, kuni mina presidendiks saan!

Ole Trumpi vastand!

Eva Maria Maiquez Seitam (12-aastane): Kui ma oleksin Eesti president, siis ma oleksin kõikide inimeste vastu õiglane. Ma kohtleksin kõiki samamoodi ja sooviksin, et Eesti igapäevane elu oleks kõigil tore. Püüaksin ära hoida probleeme, lubades välja kuulutada ainult kõige õigemaid ja paremaid seadusi. Ma sooviksin ka ära hoida sõdu ja tülisid Eesti ja teiste riikide vahel. Ma oleksin Donald Trumpi täielik vastand! Annaksin armu ainult nendele, kes ei ole midagi väga halba teinud, teised jätaaksin kauaks ajaks vangis! Ma jagaksin teenetemärke tublidele inimestele, kes teisi aitavad ja kes paistavad oma tegemistega silma. Ma oleksin riigi vastu aus. Ma ei kulutaks ise kõike raha ära, vaid jätaaksin selle riigile, et ehitada palju häid asju, näiteks maju, kontoreid, lasteaedu ja koole. Aitaksin leida vaestele kodu ja tööd, et neil oleks raha ja nad saaksid iseendaga hakkama. Ma püüaksin teha nii, et kõigil oleks kodu ja et keegi poleks puruvaene. Oleksin hea ja õiglane president ja annaksin endast kõik, et inimestel oleks Eestis hea elada ja et nad oleksid õnnelikud. Häälitage tulevikus minu poolt, ma ei vea teid alt!

Pea vastu!

Uku Väli (13-aastane): Ma ei tahaks Eesti presidendiks saada, sest see töö ei huvita mind ja see on liiga raske. Soovin jõudu uuele presidendile!

Kuula inimesi!

Sadu Saks (12-aastane): Kui ma oleksin Eesti president, teeksin ma oma parima, et ühiskonnas tunneksid kõik ennast hästi ja et oleks vähem võimalikke probleeme, nagu vargused jms. Ma sooviksin olla õiglane, et teha paremaid ja targemaid otsuseid Eesti kodanike jaoks. Ma loodan, et iga inimene tunneks ennast ära kuulatuna. Uuriksin, millised on rahva soovid ja

◀ Kohtunik Küllike Jürimäe oma kabinetis Kirchbergis.
▶ Meie foto-reporter lubati ringkäigu ajal Euroopa Kohtus ka laua taha, kus tavaliselt istuvad kohtunikud.
FOTOD: Tomi Perillus

Liidu 24 ametlikust keelest. Tavaliselt valib menetluse keele hageja.

Kas kohtunikud räägivad kõiki neid keeli?

Ei. Milleks meil muidu nii palju tõlke. Nemad tõlgivad. Tuleb vahet teha kohtuasja menetluse keele ja kohtu töökeele vahel. Ja kohtu töökeel on ainult ja üksnes prantsuse keel. Istung võib olla ükskõik millises Euroopa Liidu keeles ja kui ma saan sellest aru, siis kuulan otse. Kui ei saa, siis tõlgi vahendusel. Aga kõik kohtu dokumendid, otsuste originaalversioonid on prantsuse keeles.

Kui stressirohke on teie töö?

Miks te arvate, et see on stressirohke? Ega meid siin keegi ju vägisi kinni ei pea. Ma olen vaba inimene, kui ei meeldi, võin kuskil mujal töötada. Mis võiks stressi tekitada teie meelest?

Vastustus. Teie ja teised kohtunikud on ju need, kes võtavad vastu lõpliku otsuse.

See on küll tõsi. Sellepärast, et meie koh-

ke teatripileteid saada. Kõik minu sõbrad ja tuttavad teavad, et kui mul on sünnipäev või tulevad jõulud, siis ma midagi muud ei taha, kui et mulle kingitakse kontserdi- või teatripilet. Siis ma olen väga õnnelik.

Milline oli teie lapsepõlv? Kas te tahtsite juba siis kohtunikuks saada?

Ei tahtnud. Ma soovisin saada kas baleriiniks või ülikooli professoriks. Ma ei teadnud juristi tööst mitte midagi. Minu perekonnas ja tuttavate seas, mu sõprade ja nende vanemate hulgas ei olnud ühtegi juristi.

Kus teie lapsepõlv möödus: maal või linnas?

Linnas. Ma olen pärit Haapsalust. Minu kodu on seal, minu ema elab seal. Olen lõpetanud seal keskkooli. Kogu lapsepõlve veetsin Haapsalus.

Üks teine meie hiljutine intervjuukangelane, Anneli Aken on ka Haapsalust. Ja meie kõige esimene intervjuu oli Antti Kammistega, kes on

teaduse väliseid plaane.

Reisida võib-olla?

Ei, isegi mitte. Ma sooviksin teha hoopis midagi muud. Mind huvitab väga toit ja jook. Tahaksin võib-olla töötada sommeljee või hoopis kokana.

Tahaksite avada oma restorani?

Oi, see on liiga pingeline. Ma töötaksin heameelega mõne teise omaniku käe all.

Mis on teie arust elu mõte?

Kas elul peab mingi mõte olema? Kas elu mõte ei olegi elamine? Mina saan teie küsimusest aru nii, et see peaks olema mingisugune siht või eesmärk, mille poole püüelda. Mina soovin olla õnnelik ja arvan, et elu võiks olla külluslik, kuigi see on pigem nagu transpordivahend, mis viib sind edasi. Kas peab mingi eesmärk olema? Siis muutub kõik väga traagiliseks: kui mul on see üks eesmärk ja ma seda ei saavuta, kas siis minu elu on täiesti mõttetu? Ma ei piiraks end selliste mõtisklustega. ■

Algas lk 3

Kui ma saaksin olla Eesti president...

vajadused. Palkaksin ka head nõuandjad ja loeksin alati kodanike saadetud kirju. Ma olen sõja vastu ja soovin rahus elavat inimkonda. Teeksin kõik, et oleks rohkem koostööd ja vähem vastuolusid. Oleks vaja aidata Eesti noori, kes on raskustes töö leidmisega. Prooviksin koguda raha vanade monumentide renoveerimiseks ja vaeste inimeste abistamiseks nii Eestis kui ka mujal maailmas. Võiks ehitada rohkem haiglaid, et haiged inimesed kiiremini abi saaks. Kindlasti tahan võidelda meie kauni maa hoidmise nimel.

Rohkem võrdsust!

Madleena Mattus (12-aastane): Kui ma oleks Eesti president, siis sooviksin tõsta palka. Terves Eestis peaksid mehed ja naised saama võrdset palka, sest nad teevad ju võrdselt tööd. Sooviksin aidata peresid, kellel on mingi probleem, näiteks vähe raha või puuetega laps. Eesti presidendina keelaksin Tallinnasse pilvelõhkujate ehitamise, see rikkub kauni vaate vanalinnale. Koolides võiks olla kohustuslik koolivorm kuni 5. klassini, et kõik lapsed tunneksid end võrdsetena. Kõikides Euroopa Koolides võiks avada eesti sektsiooni, et välismaal elavad eesti lapsed saaksid eestikeelse hariduse. Ühistransport võiks olla puhtam. Kodututele inimestele peaks ehitama rohkem tasuta elupaiku.

Piip ja Tuut taas külas! 4. detsembril esinevad lastele jõulupeol klounid Piip ja Tuut. Kus ja millal, seda näeb meie noore fotoreporterit Tomi Perilluse ja Mairis Minka tehtud reklaamist. Samal õhtul kell 18 ja samas kohas mängivad Piip ja Tuut täiskasvanutele Hamletit.

Me kolmekesi tuleme!

Ajalehe Mõnikord toimetuse suur sõber Aja algusaegade tegija Katarina Liivo sai hakkama väärt saavutusega ning elu esimese valimisvõiduga – ta valiti sel sügisel Luxembourgis Euroopa kooli õpilaste esindusse.

Need olid üldse eestlaste jaoks ajaloolised valimised, sest koos Katarinaga valiti õpilaste omavalitsusesse veel kaks Eesti noort – Kadri Riikoja ja Henri Greenbaum. Katarina ja Kadri õpivad seejuures samas klassis ning lõpetavad gümnaasiumi järgmisel aastal. Henri on aasta vanem ning lõpetab kooli juba sel kevadel.

Kadrist ja tema iluvõimlemisharrastusest kirjutasime pikemalt mäletatavasti Mõnikord 2. numbris, eelmise aasta mais rubriigis „Meie tublid inimesed“.

Kuidas meie kolmikul õnnestus pääseda esindusse ning mida nad tahavad oma kooli heaks ära teha, seda räägivad Katarina, Kadri ja Henri loodetavasti juba ise meie järgmises lehenumbris. Lugege kindlasti!

Mõnikord toimetus

Kui inimene üllatab, on ta geenius

16. oktoobril esines Luxembourgis Neumünsteri hubases baaris humoorika kontsertkavaga Jarek Kasar aka Chalice. Pärast kontserti andis Jarek intervjuu Mairis Minkale.

Millal tekkis teil huvi muusika vastu?

Juba väga varajases lapseas. Ma mäletan esimest huvi kolme-nelja aastaselt. Elasime maal, Tõravere. Kõndisin alla meie kiviktaimla juurest, mõtlesin laulu välja ja laulsin lilledele „Tere hommikust“ laulu. Kuna meil oli siis maja kõrval pooleli garaažiehitus, kust olid torud maa seest väljas, siis ma kujutasin ette, et need torud on mikrofonid. Kui ma sinna torru lõugas, siis mulle tundus, et see võimendab häält ja ongi nagu päris mikrofon. Laulsin seda, mida pähe tuli.

Kas te käisite muusikakoolis?

Jah, vanemad panid kõigepealt eelmuusikakooli ja pärast päris muusikakooli. Õppisin seal viiulit seitse aastat. Õppisin nii palju, et praegugi saan tooni kätte. Ma suudan niipalju küll, kui mul on vaja mängida oma viiuli partiid sisse. Aga sellises india orkestri stiilis.

Millal hakkasite klaverit mängima?

Umbes samal ajal. Mind erutaski algusest peale klaver rohkem, aga ma ei ole klaverit kunagi õppinud. Arvan, et ma mängin klaverit praegu sama hästi kui kuue-seitsme aastaselt. Kuna ma olen suur süntesaatorite huviline, siis mängin kõik partiid ise sisse. Olen kohustatud harjutama palju klaverit, et mängida seda, mida olen mõelnud. Tõenäoliselt olen ikka edasi arenenud ka,

Chalice Neumünsteri baaris klaveri taga. Tavaliselt saadabki ta end ise klaveril, mida ta tegelikult kunagi õppinud polegi. Aga klaver erutab teda kõige rohkem. FOTO: Tarmo Milva

aga mida vanemaks saad, seda rohkem tegelikult pead harjutama. Aga kui ma hakkasin harjutama, siis ma selle asemel pigem kirjutan uue laulu.

Kas te olete kusagil kooris ka laulnud?

Jah, Tartu Poistekooris päris palju aastaid.

Mis koolis te käisite?

Karlova gümnaasiumis Tartus. Ma olen Elleri (Tartu muusikakool-toim.) ka käinud, seal ma õppisin üldse dirigeerimist.

Kas te dirigeerimisega ei taha edasi tegeleda?

Võib-olla tulevikus. Mulle selline juhtimine ei ole kunagi istunud, sellepärast pole mul ka bändi, aga võib-olla tulevikus kunagi juhtub, ei oska ette öelda. Partituuri oskan natuke lugeda. Muusikaliselt olen üsna harimatu, aga kuna olen ise õppinud, siis see võib-olla käib selle juurde.

Milline koolilaps te olite ja millised huvid teil olid kooliajal?

Pigem selline ebameeldiv õpetajatele, ega ma mingi eeskujulik laps ei olnud. Nagu ikka, oli mul palju küsimusi ja vastused mind ei huvitanud. Muud huvid olid nagu lastel ikka, aga mind huvitas see muusikavärk hästi palju. Ma kuulasin väga palju muusikat, mind huvitas kooliajal ka luule ja kirjandus.

Kuidas teie lood sünnivad?

Kõige esimesena tuleb idee ja siis edasi pole see meetod oluline, kas enne sõnad või muusika.

Millal te esinete Jarekina ja millal Chalice'ina?

Siis kui ürituse turundaja arvab, et võib panna Jarek või Chalice. Mu enda eelistus on viimasel ajal Jarek.

Kust esinejanimi Chalice tulnud on?

Kunagi 15 aastat tagasi oli jututuppa aliaast vaja ja siis ma leidsin selle nime, mis tähendas karikat. Ma tahtsin millegipärast nime, mis oleks naise nimi. See oli kuidagi põnev, et mehe nimi on naise nimi.

Kas tundsite erinevust Eesti ja Luksemburgi publiku vahel?

Inimene on inimene, ükskõik kuhu lähed, nagu räägivad ka „Minu inimesed“ laulu sõnad. Tegelikult pole üldse mingit vahet. Ma olen esinenud põhiliselt ikkagi Eestis, aga mul on mõned kontserdid olnud maailma eri paigus. Kõige kaugem kontsert oli ühel Jaapani saarel, mis on karate sünnikoht. Aga isegi seal iga laulu lõpus inimesed plaksutavad ja pärast kontserti need, kellele meeldis, tulevad rääkima ja see on alati ühte moodi olnud. Brüsseli ja Luksemburgi publik olid natuke erinevad. Brüsseli publik läks varem käima, lõpus isegi kõige kallima ülikonnaga mees naeris. Need olid suhteliselt identsed kontserdid minu jaoks, mul oli põhimõtteliselt üks kava tehtud. Aga mulle tundus, et Luksemburgis oli teadlikum publik, kuna seal küsiti soovilaule, mille üle oli mul hea meel, sest neid ma Brüsselis ei esitanud ja mul oli hea meel neid esitada, sest kui ma juba ühe inimese õnelikuks teen, et ta kuuleb seda laulu, mida ta tahab, siis ma olen ise megaõnelik ja panen ennast proovile, kas mul tuleb see laul meelde, sest ma olen kirjutanud väga palju. Sooloalbumeid on mul praegu kuus, mis teeb juba üle 100 laulu. Mul oli väga hea meel, et keegi küsis Obsessiooni.

Mida te tahaksite öelda Luksemburgis elavatele eesti lastele?

Käige kuulamas Eesti artiste ja ärge unustage oma kodumaad! ■